

**FOD VOLKSGEZONDHEID, VEILIGHEID
VAN DE VOEDSELKETEN EN
LEEFMILIEU**

BRUSSEL, 11/05/2006

**Directoraat-generaal Organisatie
gezondheidszorgvoorzieningen**

**NATIONALE RAAD VOOR ZIEKEN-
HUISVOORZIENINGEN.**

Afdeling "Programmatie & Erkenning"

O/Ref. : NRZV/D/262-1 (*)

**ADVIES M.B.T. HET ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT
HOUDENDE ALGEMEEN REGLEMENT OP DE BESCHERMING VAN
DE BEVOLKING, VAN DE WERKNEMERS EN HET LEEFMILIEU
TEGEN HET GEVAAR VAN DE IONISERENDE STRALEN**

Voor Prof. J. Janssens, Voorzitter,
De Secretaris,

C. Decoster

(*) Dit advies werd bekrachtigd op de speciale Bureauvergadering van 11 mei 2005

Het ontwerp van K.B. moet het koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende dezelfde problematiek, maar waartegen een beroep tot nietigverklaring bij de Raad van State ingediend werd, vervangen.

Een van de aangevoerde middelen betreft het niet-raadplegen van bepaalde raadgevende organen zoals de NRZV.

Om de nadelen van een eventuele nietigverklaring van het K.B. van 20 juli 2001 door de Raad van State te vermijden en gelet op de noodzaak om bepaalde hoofdstukken te herzien, heeft het federaal agentschap voor nucleaire controle (FANC) een nieuw ontwerp van K.B. opgemaakt, dat nu aan de NRZV voorgelegd wordt.

Waarom dit nieuwe project ?

Het K.B. van 20 juli 2001 had twee belangrijke doelstellingen: de uitvoering van de wet van 15 april 1994 om het federaal agentschap voor nucleaire controle operationeel te maken alsmede de (gehele of gedeeltelijke) omzetting van alle Europese richtlijnen in Belgisch recht, met name de richtlijn van 1993 betreffende de basisnormen voor stralingsbescherming en die van 1997 over de medische blootstelling aan ioniserende stralingen.

Los van de bij wijze van inleiding ontwikkelde juridische nota's moet eraan herinnerd dat de beroepsverenigingen voor radiotherapie en nucleaire geneeskunde bij de Raad van State beroepen tot nietigverklaring ingediend hebben.

Inzake de beroepen tegen het K.B. van 20 juli 2001 is het goed te weten dat de meeste aangevochte bepalingen reeds sedert verschillende jaren in vroegere versies van dit K.B. zaten : in 1993 de eisen inzake opleiding in stralingsbescherming en de ermee betrokken disciplines en in 1997 de bepalingen inzake experts in medische stralingsfysica.

Bij de oprichting van het federale agentschap (FANC) werden al die criteria verzameld en ook nieuwe bevoegdheden van het Agentschap gedefinieerd in die zin dat het alle bestanddelen van de problematiek inzake stralingsbescherming beheert.

Wat verandert er?

Hoewel in de nieuwe tekst alle vroegere begrippen overgenomen worden (K.B.'s van 1963, 1993, 1997 en 2001), zijn bepaalde wijzigingen in samenspraak met de Hoge Gezondheidsraad, de medische jury voor stralingsbescherming en de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk toch noodzakelijk gebleken.

De nieuwe tekst vervangt het begrip “werknemer” door “blootgestelde persoon”, wat logisch is, gelet op de tewerkstelling van zelfstandigen in de ziekenhuizen, welke uiteraard betrokken zijn bij de wetgeving inzake stralingsbescherming.

Wat zijn de opmerkingen?

De NRZV wenst zonder daarbij in detail te treden een bepaald aantal principiële opmerkingen te maken.

1. Toepassingsgebied van het K.B.

Het project dat aan de NRZV voorgelegd wordt, stelt dat de regels voor stralingsbescherming niet van toepassing zijn op de toestellen en installaties van het militair domein, behalve wat de bescherming van de externe werknemers in die installaties betreft. Die regels zijn evenmin van toepassing op het vervoer van toestellen of stoffen die ioniserende stralingen kunnen genereren.

Die uitzondering is niet aanvaardbaar: in een realistisch beleid van stralingsbescherming en met het oog op een volledige transparantie, moeten alle sectoren van de maatschappij, ongeacht welke, onder dezelfde juridische bepalingen vallen.

Zo zijn de bepalingen betreffende de te verstrekken inlichtingen en documenten op iedereen van toepassing: competentie van het personeel, begrippen van veiligheid, circuits, afwijzingen, etc...

2. Bevoegdheden van het FANC

Vanuit een algemeen standpunt lijkt het niet gezond dat het FANC terzelfdertijd een normerende en controlerende, en zelfs een bestraffende rol speelt. Het is van belang de normerende rol aan een autonoom orgaan toe te kennen, paritair van samenstelling, en bestaande uit experts in stralingsbescherming die niet tot het agentschap behoren alsook uit geneesheren-specialisten-gebruikers van ioniserende stralingen voor diagnostische en therapeutische doeleinden.

Dit orgaan, dat de taak van de Medische Jury van artikel 54.9. kan overnemen, zou, telkens er een norm bepaald moet worden, een verplicht advies moeten uitbrengen. Voorts is het noodzakelijk te voorzien in een instantie waar beroepen tegen de beslissingen van het FANC ingesteld kunnen worden.

3. Criteria voor opleiding inzake stralingsbescherming

Het is overigens niet opportuun om in een kaderbesluit een aantal uren theoretisch en praktisch onderricht in stralingsbescherming op te nemen noch een aantal cursussen op te sommen. De reden is eenvoudig: dat onderricht moet zich aan de evolutie van de wetenschappelijke kennis terzake kunnen aanpassen (hier kan bijvoorbeeld verwezen worden naar de problematiek van de blootstelling aan zwakke doses alsmede naar het concept van moleculair herstel; de hierover ontwikkelde standpunten kunnen bepaalde toepassingen drastisch wijzigen).

Die opmerking is van toepassing op de opleiding inzake stralingsbescherming van de artsen-gebruikers van ioniserende stralingen (radiologen, radiotherapeuten, nuclearisten, maar in bepaalde gevallen ook cardiologen, orthopedisten, ...) alsook tandartsen. Voorts is ook het technisch en verpleegkundig personeel dat diagnostische onderzoeken of behandelingen d.m.v. ioniserende stralingen uitvoert, eveneens betrokken partij.

De eis, voor het technisch-verpleegkundig personeel, van 50 uur opleiding waarvan 20% practicum met kennistoets is overdreven. De reglementering voor deze laatste personeelscategorie brengt ingevolge de afwezigheid van dat hulppersoneel t.g.v. die overdreven opleidingsvereisten alsmede ingevolge de vervanging van dit personeel in opleiding aanzienlijke kosten voor de ziekenhuizen mee.

Voorts is er geen enkele vereiste van competentie betreffende de kwaliteit van de lesgevers, zodat die opleidingen zonder de minste externe kwaliteitsevaluatie georganiseerd worden.

Daarenboven vormt het onderricht in stralingsbescherming voor de artsen-specialisten in radiologie, radiotherapie of in nucleaire geneeskunde een integraal bestanddeel van hun theoretische en praktische opleiding in dit specialisme. De totaliteit van die opleiding op individueel plan maakt bij de aanvraag om erkenning van de kandidaat teneinde toegang te krijgen tot de autonome uitoefening van de specialisme het voorwerp uit van een advies van de erkenningscommissie van het betrokken specialisme. Gelet op het advies van de erkenningscommissie mag er daarbovenop ook niet nog eens een toelating van het FANC nodig zijn. Dat geldt voor alle opleidingen die formeel het theoretische en praktisch onderwijs in stralingsbescherming bevatten met kennistoets, en dat ongeacht of het gaat om artsen dan wel verpleegkundig of technisch personeel.

Daarentegen dient elk ander persoon die ioniserende stralen voor medische doelstellingen gebruikt, dient een aanvraag om toelating bij het FANC in en moet daartoe het bewijs van een bijkomende opleiding in stralingsbescherming leveren, aangepast aan het geplande gebruik alsmede het bewijs van wetslagen van de controle van de kennis terzake. Dat betreft o.a. de geneesheren-specialisten in cardiologie, orthopedie, gastro-enterologie, pneumologie, klinische biologie, ..., alsmede tandartsen die ioniserende stralen in hun praktijk wensen te gebruiken. Het spreekt voor zich dat de opleiding in stralingsbescherming van die beroepsbeoefenaars aan de gewenste beroepspraktijk aangepast moet zijn.

Terzake dient opgemerkt te worden dat meer dan 10 jaar ervaring met de huidige reglementering uitgewezen heeft dat een groot aantal van die opleidingen onaangepast is. Niet enkel ligt het aantal uren opleiding ongemeen hoog, ook de inhoud en de kwaliteit van bepaalde lesgevers laten te wensen over, vooral wat de opleiding van het hulppersoneel betreft.

Het is dus van belang om de balans op te maken van de resultaten ingevolge deze vereisten. Er is nergens bewezen dat de huidige strengere reglementering de situatie t.o.v. vroeger verbeterd heeft. Het is dus essentieel de opleidingscriteria te herzien zodat elke betrokken beroepscategorie de nodige en voldoende deskundigheid verkrijgt, en dat in overeenstemming met de goede medische praktijkvoering.

Die herziening moet toevertrouwd worden aan de erkenningscommissies of de in artikel 54.9 bedoelde medische Jury. Het FANC mag in geen geval als normerende instantie optreden (zie opmerking nr. 2).

Voorts moet de situatie onderzocht worden van het medisch en paramedisch personeel in de onderzoekslaboratoria, waar technieken met ioniserende stralingen niet zeldzaam zijn.

Dezelfde opmerking kan inzake de industriële operatoren gemaakt worden.

4. Opdracht van de expert in stralingsfysica (art 51.7.)

De expert in stralingsfysica heeft een opdracht van bijstand in de organisatie en het toezicht op maatregelen van stralingsbescherming.

Voor de dienst radiotherapie gaat het om een voltijds mandaat terwijl voor de diensten radiologie en nucleaire geneeskunde hij ter beschikking staat van de diensten om een advies in functie van de vraag uit te brengen.

Een doctor in de geneeskunde welke die opleiding volgt, kan als expert in de geneeskundige stralingsfysica erkend worden.

Er moeten hier twee opmerkingen gemaakt worden:

In artikel 51.7.1 wordt bepaald dat de expert in geneeskundige stralingsfysica de dosimetrische metingen van het toestel uitvoert. Voor de nucleaire geneeskunde kan dat niet op de scintillatiecamera's van toepassing zijn, aangezien die toestellen geen ioniserende stralingen genereren

De opleidingsvereisten (600 uur theoretische en praktische opleiding) (artikel 51.7.3., b) zijn volkomen disproportioneel t.o.v. de eisen voor de opleiding van gekwalificeerde experts in fysieke controle van klasse II (art 73.2, § 1.9) : 120 uur + "een praktijkgedeelte".

5. Specifieke opmerkingen

In artikel 30.6., 3e alinea moet de wegingsfactor voor de berekening van de te registreren dosis gepreciseerd worden.

In alinea 5 moet er benevens de ooglenzen en de handen ook de schildklier toegevoegd worden.

De tekst van alinea 11 moet herzien worden: het begrip “elke persoon” houdt geen rekening met de realiteit van de ziekenhuisomgeving waar patiënten, familieleden en medici op plaatsen komen waar er ioniserende stralingen gebruikt worden. Het spreekt voor zich dat die mensen geen dosimeter hoeven te dragen zoals de aldaar werkzame artsen en hulppersoneel.

De Nationale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen wenst dat het ontwerp van K.B. wordt herzien en aangepast op basis van de realiteit van de medische - en ziekenhuisactiviteit en van de in dit advies gemaakte opmerkingen.